

כל העם צבא

בית-אביב כמעט לכל בית יש מרתף. מס' פר קומות הבנין מובל על-ידי העיירה, ולכן כדאי להוסיף מרתף, שימשם כחנות, כבית-מלאכה ולפעמים כקולנוע. מלבד זה, דורש החוק כי כל בית הנבנה יכלול מקלט נגד הפצצות.

ומי חופר מרתפים? כמוכן, החופר. על שטח זה יש להם מוגןפול כמעט מוחלט. אך פעולתם חדרה לעומק גדול עוד יותר. אמנם סולל בונה וזריש נחשבים לעסקים גדולים מהם גם כיום. אולם בעוד שני אלה עוסקים בעקר במפעלי פיתוח רחוקים, מקיימי מים אנשי החופר כלשונו את השיר החלוצי העתיק: מי יבנה בית בתל-אביב? / אנת'נו החלוצים נבנה בתל-אביב.

הם בנו וניבנו. 23 חברי הקואופרטיב, ש' ובינתיים מעסיקים כבר שבוע מיניניים של פועלים שכירים, גרים כולם בדירות לוקסוס ובחילות מפוארות (שיסודותיהם נחסרו בדרך כלל על-ידי החופר). המנהל הכללי, נתן פור' מרנץ, מנהל את העסקים מעל גלגלי שברולט דה-לוקס, מודל 1956, העוצר את נשימת ה' רואה אותו. אך לאמיתו של דבר, השברולט הוא אחת המכונות הקטנות והבלתי-חשובות שברשות אנשי החופר.

בעד עבודת מחפר אחד, למשל, משלמים 500 ל"י ליום. לשם השוואה: שני הטרק' טוריסטים הנוהגים בו משתכרים 25 ל"י ליום. לא כל הפרש הוא ריוח נקי.

אך למרות ההתעשרות הפנטסטית של מר' ביילי הזיפוף שצברו חצי מיליון ל"י, רשר' מים הם עריין כחברי ההסתדרות, על-כן שר' ררת בהחופר אחירה של שויון גמור בין פועל למעביד.

כאשר פועל נראה בעיני מנהל המוסך כי אשם בתקלה כלשהי, מיד הוא מחרף ומג' דף אותו במלים הגסות ביותר, באורח חב' רי אמיתי: "אתה ארטיסט!" "פושע!" ו' כיוצא באלה. וגם בעיני קרן-המגן החליטה הנהלת החופר שלא להפלות בין פועל ל' חבר-הקואופרטיב. הכל תורמים.

הפועלים עצמם — כ-70 במספר — החלי' טו לתרום שני ימי עבודה כל אחד, המצר' פים לסכום כולל של כ-1500 ל"י. הקואופר' טיב, מצידו, הסכים בנידבות להשלים את התרומה ל-4000 ל"י, כלומר — לא הרבה יר' תר ממאה ל"י לכל אחד ממובילי הזיפוף ש' הפכו לבעל-הון עצום.

אולם מה שנתנו ביד אחת, נראה כנראה מופרז מדי והם ביקשו לקחתו ביד שניה, כך על כל פנים מסתבר מהסיפור הבא:

בסתיו 1950 קנה החופר מכונת נוספת לצי שלו — טנדר צבאי משומש. למכונת היה מול ביש. בגלל טיפול רשלני ושימוש מופ' רו בגרירת מיכלית דלק למקומות העבודה של הטרקטורים, נשברו חלקים רבים במנוע, הוא תוקן כמה פעמים, המשך איכשהו לשאת בעול שנים על שנים. לבסוף החליט הקואר' נערים: ניקנה מנוע חדש. אולם זמן קצר לפני שהמנוע הוחלף, ב' תחילת חודש זה, גייס הצבא, את שבר-המכונת. היא לא הראתה פטריטיות מופרזת: לאחר שי' מוש של שעות ספורות סירבה לזוז. המכר' נית הוחזרה לרשות בעליה.

כאן הקים פיבל פדרמן, איש-עבודה נאמן הקורא את ספרי סטנדהל ורומאן רולאן, ר' הממלא תפקיד אחראי בהנהלת הקואופרטיב, צעקה גדולה ומרה. הוא דרש שהצבא אשר הרס בין רגע את המכונת יישקמה מחושי על-ידי החלפת המנוע או, לכל הפחות, ביצוע תי' קוק כללי (אוברהל) על חשבונו. "הצבא הרס, הצבא יתקן", תבע פדרמן. ובאמת, לשם מה יש קרן-מגן?

ישלם בעתיד הקרוב עוד 800 ל"י. בלי נדר. לתשומת-לב פקיד הירשום של קרן-המגן.

המחרים: לא עסקים

אותה שאלה ביחס לגובה התרומה ש' נקבעה על-ידי התאחדות הסוחרים הופ' נתה גם לדובר ההתאחדות: על פי מה נקי בעת תרומתו של סוחר? "באותה צורה שהמשלה קובעת את גובה מס ההכנסה", היתה התשובה. "בענף ה' מכולת, למשל, קובעים לפי מספר הצרכנים הרשומים. בענפים אחרים, לפי מס העסקים העירוני."

ההתאחדות מסרה את הטיפול בקביעת

ליח ליכטנפלד בכל זאת לרכוש ולהחזיק מכר' גית אולדסמוביל מפוארת חדישה, שהוצאות החזקתה בלבד מגיעות ל-100 ל"י לחודש.

המכונות גם לא היתה אמצעי התתבורה היקר היחיד של יהודי יקר זה. מאז נסע לראשונה בשליחות משרד הבטחון לציכיה הפך הדבר להרגל: מדי שנה נוסע מר ליכטנפלד שלוש-ארבע פעמים לחוץ-לארץ להרגל עסקיו ותענוגותיו.

כאן מן הראוי להבהיר כי התעשרותו של ליכטנפלד לא בוצעה בדרכים בלתי-חוקיות. אדרבא, בתקופת הפיקוח והקיצוץ ניהל תמיד את עסקיו באמצעות רשיונות יבוא, אותם קיבל משום מה בכמות הרבה יותר גדולה מסוחרים אחרים באותו ענף. היו כאלה ש'

הרשימה השחורה העולם הזה

אנו זקוקים למאמץ שקשה לתאר עדין. אך אם נהיה מוכנים להקריב את הכל, נוכל לעמוד בסכנה. כך אמר השבוע רב-אלוף יעקב דורי, יושב-ראש הוועדה הציבורית למען קרן המגן. אולם אילי ההון, ספסרי כל המחנות, חשבו שהדבר חל על אחרים.

גובה התרומות ליד חודות הענפים המס' ריים השונים. אולם גם את הסכומים האלה קשה לגבות.

לדברי אפרים גומן, מזכיר ההתאחדות: "בלהט ההתלהבות הראשונה, היו כאלה שמיהרו ותרמו, או התחייבו לתרום. עכשיו פנה ההתלהבות: יש עניין של מימון העס' קים השוטפים, מציאת אשראי, קבלת כסף מוזמן..."

כאנשי עסקים טובים, דואגים הסוחרים כי עסקיהם לא ימותו. והמדינה אינה עסקם.

החופר: הירד השנייה

למל גמלי / חבר אחת לי / ביזפוף. כך היו שרים בימים הטובים והרחו' קים חברי הקואופרטיב החופר בשעה שהיו טוענים את השיירות ביזפוף מהירקון לבני ייני תל-אביב. אלא שמלבד שירה, היתה גם פרוזה: העלונים שהתאגדו לקואופרטיב הבינו כי בניין הארץ קודם לכל ועשו כל ש' ביכולתם בשטח זה. ויכולתם לא היתה מעטה. הם רכשו מחפרים, דחפורים, מכונות, מכ' בשים, קומפרסורים וסתם טרקטורייצוק. לי' טיפול בכל משק המכונות האדירי הזה הקימו גם בית-מלאכה משלהם ונוסף על כך מוסך משוכלל.

טענו, ללא כל הצדקה כמוכן, שרשינות אלה ניתנו לליכטנפלד לא כפרס על שירותיו ה' לאומיים החשובים אלא בגלל ידידותו ה' רוחנית והחומרית עם עמנואל גרינברג, ה' פקיד הממונה על עניינים אלה.

על כל פנים, נייר לגייר הצטרף ובינתיים, פרט לחנותו ברחוב הרצל בתל-אביב שההון הרשום שלה הוא 30 אלף ל"י, צצו גם נכסי דלא-ניידא: אתבעה דונאם של קרקע-בניין יקרה ליד מלון השרון באזור החילות ב' הרצליה, הרשומים על שם אשתו ובית ב' רחוב שלום-עליכם בתל-אביב, הרשום על שם אמו.

אם כן, אפשר להניח כי משך 17 שנות היותו בארץ לא סבל ליכטנפלד ממדינת יש' ראל, פרט לקרבות הלאומיים שנזמו ל' עילו. מה היתה, איפוא, תרומתו לקרן-המגן? 200 ל"י.

מדוע לא 100 למשל?

כי בבוא קריאת קרן-המגן ראה בה מר ליכטנפלד מעין ספר גישומים חדש. זה היה הסכום שהטילו עלי מטעם התאחדות ה' סוחרים, אמר כבטחון ובשלוה.

"ולא חשבת שאולי מגיע ממך יותר?"

"לא. זה בדיוק מה שאני צריך לשלם." כעבור 24 שעות שינה את דעתו: כפגני שה אישית עם כתב העולם הזה הסביר כי

מאת שלום כהן

אם הרשימה השחורה מועילה ל' קרן-מגן?

הנה כמה מספרים כתשובה: לפני שלושה שבועות נכלל ברשימה זו שמו של הקבלן שמעון דיסקין, שהסתפק בתרומה מגוחכת של 2000 ל"י במזומנים. הפירסום עורר תד' המה רבה בין כל מי שידוע מה היקף עסקיו ורוחניו של דיסקין. הוא גם פעל כדקירת דורבנות על איש העסקים הגדול. כדי לנקות את שמו הודרו השבוע ותרום תרומה שניה, מתאימה יותר ליכולתו: דירה השתה 22 אלף ל"י.

לא היה זה מקרה בודד. עשרות אנשים אחרים שמעו כי חוקרי העולם הזה חוק' רים אודותם בגור הרשימה השחורה. עוד באותו יום שלחו אנשים אלה את תרומותיהם לקרן-המגן, כדי שלא ייכללו ברשימה. אחרים הוסיפו לתרומות הקטנות שתרמו תחילה סכומים שיהלמו את יכולתם האמיתית. לפי הערכה בטוחה מצטברות תרומות אלו לחצי מיליון ל"י — שלא היו נתרמות ל' עולם.

שרגא ליכטנפלד: עיסקה ציבית

קרן-המגן קמה, במקרה שמישהו כבר שכת, בגלל עיסקת הנשק בין מצרים ו' ציכוסלובקיה. אבל היו זמנים בהם היתה ממ' שלת ישראל אורחת רצויה בפראג לא סתות, ואולי יותר, מגאמל עבד אל-נאצר.

באותם הימים היה פריץ, המכונה שרגא, ליכטנפלד סוחר זעיר לצורכי כתביה וצידו משרדי בתל-אביב. אולם כאשר הגיעה השעה הגורלית השליך ליכטנברג באבירות ה' צידה את כל עסקיו הפרטיים. כיליד ברטי סלאבה ודובר ציבית שוטפת, נבחר ליכטנפלד כחבר משלחת הקניות של משרד-הבט' חוץ ויצא לציבית פעמים מספר.

מובן, שבגלל שליחויות חיוניות אלה, לא התסנה ליכטנפלד בן ה' 31 לשרת בצבא, כפי שעשו בני גילו המשוטטים. לצורך זה היו מספיק צעירים בארץ, שלא היו להם קשרים מסחריים עם ציבית או עם משרד-הבטחון. חוץ מזה, צריך לזכור כי כל רובה ציב' חדש שנמסר לידי הלווחם העברי, כל כדור ציב' שסייע למיגור הפולשים היה בהם חלק גם לשרגא ליכטנפלד: הוא היה האיש שקנה את הניר לטפסים הצבאיים הראשוניים את' רי אלפיים שנה.

כאות תודה על שירות חשבו זה, אין ה' צבא מטרדי כיום את מר ליכטנפלד, בעל ה' הפועה הרעננה והפנים המלאים, בדרשות המקובלות לגבי אזרחים משוטטים לשרת חר' דש, או יותר, במילואים. יתכן שאין מטרדי דים אותו משום שעד היום ממלא מר ליכטנפלד סלל שירותים לאומיים צנועים: הוא משמש סוכן-קניות של כמה וכמה משרדים ממשל' תיים, אשר העיקרי ביניהם הוא המדפיס ה' ממשלתי.

ממש מפתיע הוא כי אדם המסור בצורה זו לעניני המולדת, הספיק בכל זאת לראג מעט גם לעצמו. הפקיד הזעיר מלפני 10 שנים הצליח, משך תקופה קצרה זו, לצבור לעצמו משהו מן השפע שחילק אלוהים לבניו. ב' 1952, למשל, הסתכם רכושה של חברת שר' גא בע"מ, שהוא עומד בראשה, ב-50 אלף ל"י במזומנים ובנכסים.

אמנם, באותה שנה עצמה, הגיש מר ליכ' טנפלד תיאור אחד בהחלט של מצבו ל' שלטונות מסי-ההכנסה. הוא הצהיר כי אר' ני משתכר יותר מ-182 ל"י, ו-17 פרטות לחודש. הפלא הוא שבהכנסה וזעומה זאת הצ'

כל תותח אנטי-טנקי נוסף מרחיק את פני הסכנה

הכנס תרומתך מיד לסניף הדאר, בנק או לועד שליך המועצה המקומית.

המקום הוקצה על-ידי מנהלת העולם הזה